

1. Àrea d'identificació

1.1 Codi de referència

FP ZT (2017)

1.2 Nivell de descripció

Fons

1.3 Títol

Zotal Teatre

1.4 Data/dates

Dates de creació: 1981-2011

Predomina: 1984-1998

1.5 Volum i suport

Pre-tractament (*format/presentació en què arriba el fons*):

El fons estava guardat en capsas de cartró, dossiers i àlbums fotogràfics. Les capsas contenien indumentària i objectes escènics, així com molts programes de mà duplicats. Cada àlbum i dossier estava classificat segons un espectacle o esdeveniment de la companyia, i hi havia majoritàriament fotografies, però també alguns esbossos escenogràfics i dibuixos.

Tipologies predominants al fons: Fotografies i, en segon terme, programes de mà

Post-tractament arxivístic:

Metres lineals: 77,5 cm

Quantitat: 7 Caixes d'arxiu, 10 cartells i 13 peces d'indumentària

Total d'unitats/sèries documentals: 263

2. Àrea de context

2.1 Nom del/s productor/s

Elena Castelar Garriga, Manel Trias Muñoz

2.2 Història dels productors /organisme

Companyia teatral catalana, creada el 1981 per Elena Castelar i Manel Trias, acròbata i domador. Ambdós eren els responsables del disseny escenogràfic i nucli estable de la companyia. En un origen (abans de 1981) formaven un grup anomenat "Vitore e Gina". Van produir espectacles que combinaven diversos llenguatges escènics (dansa, mim, música) des d'una òptica arriscada i innovadora.

Elena Castelar va començar els seus estudis d'interpretació a l'Institut del Teatre l'any 1975, tot i que no es graduà fins al 2007. També féu un postgrau en D.C.C (Desenvolupament Cultural Comunitari-Canvi Social a través de l'Art per l'Ajuntament de Granollers i la UAB. És llicenciada en Tècnica Alexander per l' A.T.C.A. d'Amsterdam i forma part de l' S.T.A.T. (The Society of Teachers of the Alexander Technique de Londres) i A.P.T.A.E. (Asociación de profesores de Técnica Alexander de España). També és graduada en tècniques Pictòriques per l'escola Oficial d'Art de Vic.

Professionalment, a part de fundar Zotal Teatre, ha col·laborat en molts altres projectes interpretatius, i treballs d'escenografia i figurins, per exemple per a Circ Cric (1980). També ha realitzat projectes (guions, interpretació...) per a la televisió, com *Picasso* (1986), *Arsenal* (1987), *Viaje con nosotros* (1988) o *A-Tila* (1990). També s'ha dedicat a la docència, impartint classes individuals de Tècnica Alexander i cursos de moviment i expressió corporal.

El 1999 va crear "Zart", una associació sense ànim de lucre, que promou projectes holístics i integradors, relacionant i tenint en compte la cultura, la salut, l'educació i temes socials.

Manel Trias (Barcelona, 1959) ha estat vinculat professionalment al món de l'espectacle i la creació artística des del 1978. A part de fundar Zotal Teatre i d'intervenir-hi com a creador escènic i actor, va formar part del primer Circ Cric (1981). Aquí s'encarregava de l'escenografia, la imatge i l'ambientació del circ, i participà també en l'espectacle com acròbata i malabarista. Posteriorment va dirigir l'espectacle i dissenyà l'escenografia per a *La Gran Repris* del Circ Cric, al Mercat de les Flors (1995).

Ha dirigit i col·laborat en diferents projectes, entre d'altres, *En clau de Risc* (2009), la posada en escena d'alguns espectacles del Circ Cric al Lliure, i la creació i disseny de projectes televisius. Cal mencionar també el seu disseny d'escenografies en el món de la dansa, en diverses companyies (1998-2002).

Actualment treballa com director escènic i coordinador de guionistes per al programa infantil MIC3 de Televisió de Catalunya. També dirigeix l'espectacle *Pajaru* de la companyia Pere Hosta (estrena tardor 2012).

Zotal Teatre va estar un dels pocs grups que va seguir amb la idea d'un circ de càmera amb animals. Al seu espectacle *Zombi* (1987-88) treballaven amb un gos, una serp i una tortuga mecànica. La manipulació d'objectes (taula, cadira, monitor de televisió), per altra banda, estava igualment tractada en aquella obra com símil d'un ensinistrament d'animals.

En les seves escenificacions hi ha una contínua exploració de l'ésser humà enfrontat a sí mateix i a tot allò que l'envolta. Cal destacar *Zotal* (1984), la ja citada *Zombi* (1988), *Z* (1991), *Organum* (1993), d'Esteve Graset, o l'espectacle gastronòmic *Zigurat* (1996), amb texts de Manuel Vicent traduïts al català per Cinta Massip. La seva tasca de recerca i creació teatral merescué el premi Crítica Serra d'Or (1989). Van actuar a diversos països europeus i de l'Amèrica del Sud (Colòmbia i Brasil).

Al 2011, en commemoració dels 30 anys de Zotal Teatre, es va organitzar una exposició de la companyia al vestíbul del Mercat de les Flors, amb el subtítol: "*Z*" última lletra de l'abecedari, primera de l'imaginari.

Zotal, com la Fura dels Baus i La Cubana, es caracteritzava per la interdisciplinarietat dels seus membres, de formació molt diversa (plàstica, dansa, música, circ, interpretació, mecànica, etc.), el qual permetia un treball en equip en què els diferents papers establerts per la pràctica teatral tradicional quedaven diluïts en la creació col·lectiva. Un tret definitori d'aquest nou teatre era mostrar l'espai com un "discontinuum", un collage que demana a l'espectador la recomposició constant.

Obres:

- ***Taca a la Pista*** (ca. 1981-1984)
- ***Zotal*** (1984): col·laboració amb Enric Ases
- ***Zombi*** (1987-88): col·laboració amb Enric Ases i Piero Steiner
- ***Z*** (1991-93): col·laboració amb Simona Levi i Esteve Graset (instal·lació escènica i direcció)
- ***Organum*** (1993): col·laboració amb Cesc Casadesús (actor) i Esteve Graset (instal·lació escènica i direcció)
- ***Zigurat*** (1996-98)

Premis:

- **Premi Crítica Serra d'Or** (1989), menció especial pel treball d'investigació i creació teatral.

2.3 Història arxivística

La majoria del fons incloïa àlbums fotogràfics separats segons els espectacles de la companyia, fet que va facilitar la tasca d'identificació de les fotografies i, a posteriori, d'altres tipologies documentals com programes de mà.

2.4 Dades sobre l'ingrés

Data d'entrada: 09/06/2017

Data del contracte:

Persona transmissora: Elena Castelar Garriga

Víncle o lligam amb el productor: fundadora de la companyia

Fórmula jurídica d'ingrés: donació

3. Àrea de contingut i estructura

3.1 Abast i contingut

Al fons trobem una gran quantitat de fotografies que documenten la trajectòria de Zotal Teatre, des de la seva gènesi amb la Companyia de Vitore i Gina. Són principalment fotografies d'escena, però moltes mostren també les seves gires en diverses ciutats i països. En menor quantitat hi ha programes de mà de les seves actuacions, esbossos escenogràfics d'Elena Castelar, premsa que cita la companyia, correspondència i algunes peces d'indumentària. Tot aquest material corrobora la transcendència artística que va tenir a nivell nacional i internacional en l'àmbit del teatre experimental.

3.2 Informació sobre avaluació, tria

Es retornen a la companyia algunes peces d'indumentària i els objectes, per trobar-se en molt mal estat: claus rovellades, fusta corcada.
S'eliminen els duplicats d'acord amb la Política de Desenvolupament de les Col·leccions del MAE.

3.3 Incrementos

No es preveuen increments.

3.4 Sistema d'organització

- ACTIVITAT PERSONAL I FAMILIAR
- ACTIVITAT CREATIVA
 - Obra escenogràfica i figurins
 - Dibuixos
 - Escrits diversos. Fragments i material de treball
- ACTIVITAT PROFESSIONAL
 - Activitat escènica com intèrprets, directors i escenògrafs
 - Companyia Vitore i Gina
 - *Taca a la pista* (1981-1984)
 - *Zotal* (1984)
 - Companyia Zotal Teatre
 - *Zombi* (1987-1988)
 - *Z* (1991-1993)
 - *Organum* (1993)
 - *Zigurat* (1996-1998)
 - Activitat docent
 - Col·laboracions amb mitjans de comunicació
- CORRESPONDÈNCIA

- RECONeixEMENT I CRÍTICA
Articles, estudis, ponències
Homenatges
- FOTOGRAFIES (no associades a cap espectacle en concret)
- BIBLIOTECA I ARXIU

4. Àrea de condicions d'ús i accés

4.1 Condicions d'accés

El fons és d'accés públic però cal formular la petició per escrit, d'acord amb la normativa del fons de reserva .

4.2 Condicions de reproducció

Autoritzada amb finalitats docents, d'investigació, per publicacions i documentals d'àmbit cultural. En cas de voler-ne un ús comercial cal, quan els documents estan subjectes a drets de propietat intel·lectual, demanar-los a qui els tingui.

4.3 Llengües i escriptures dels documents

Català, castellà i anglès

4.4 Característiques físiques i requeriments tècnics

En general les fotografies es troben en bon estat, a excepció d'algunes encolades a papers, on s'han quedat restes de cola. Tanmateix, la majoria de contactes, negatius i diapositives es trobaven guardats en fundes de plàstic de mala qualitat, que ha calgut bescanviar per unes altres adequades per a la seva conservació.

4.5 Instruments de descripció

Inventari - [link al pdf](#)

5. Àrea de documentació relacionada

5.1 Existència i localització dels originals

Centre de Documentació i Museu de les Arts Escèniques

5.2 Existència i localització de reproduccions

No hi ha còpia de documents en cap altra institució.

5.3 Documentació relacionada

[Fons/documents al MAE](#)

5.4 Bibliografia

6. Àrea de notes

6.1 Notes

7. Àrea de control de la descripció

7.1 Autoria i data/es

Marta Laforet Coll (UB), juliol 2017

7.2 Fonts

Archivo Virtual Artes Escénicas:

<http://arteseszenicas.uclm.es/index.php?sec=artis&id=146> [consulta: 15/06/2017]

Fundació Caixa de Pensions, "Zotal, La Garriga", 13. *Itinerari teatral pel Vallès Oriental*. Granollers, 1989, pàg. 17

Gran Enciclopèdia Catalana:

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0248325.xml> [consulta: 15/06/2017]

Manuel Huerga:

<http://manuelhuerga.com/arsenal/article/programas-23-33> [consulta: 03/07/2017]

Revista Digital d'Arts Escèniques:

<http://www.teatral.net/asp/agenda/cos.asp?id=302> [consulta: 15/06/2017]

SAUMELL I VERGÈS, M. "Creació escenogràfica col·lectiva: aproximació al concepte d'espai en els espectacles de La Fura dels Baus, Zotal i La Cubana", p. 67. *Estudis Escènics, quaderns de l'Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona*, nº 31. Barcelona, 1991

Zart. Currículum d'Elena Castelar:

<http://zart.es/wp-content/uploads/ELENACVLLarc.doc-2.pdf> [consulta: 16/06/2017]

La pròpia unitat de descripció

7.3 Regles i convencions

[Nodac](#)

7.4 Paraules clau

Zotal ; Elena Castelar Garriga ; Manel Trias Muñoz ; Enric Ases ; teatre ; circ